

Lekcja 8

22 lutego

WOLNA WOLA, MIŁOŚĆ I BOŻA OPATRZNOŚĆ

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: J 16,33.

Zakres studium: Ps 81,11-14; Łk 7,30; 13,34; Tt 1,2; Hbr 6,18.

Wprowadzenie: Choć Bóg jest wszechmocny i jest Władcą wszechświata, nie określa z góry, co ma się wydarzyć. Ponadto są rzeczy, których Bóg nie uczyni i uczynić nie może ze względu na Jego moralny charakter. Jednak Bóg w swojej dobroci może zmienić nawet najtrudniejszą sytuację w błogosławieństwo.

Tematy lekcji

Ta lekcja podkreśla trzy zasadnicze tematy.

1. Władza Boga nad wszechświatem nie znaczy, że wszystkie życzenia Boga się spełniają. Bóg nie ustala z góry tego, co ma się wydarzyć. Choć jest wszechmocny, moralnie zobowiązał się do respektowania wolnej woli człowieka. Tak więc nie wszystko, co się dzieje, jest zgodne z pragnieniami Boga, jako że wynika w dużej części z decyzji wolnych moralnie istot. Bóg jest suwerenny w tym sensie, iż realizuje swoje dalekosiężne plany (swoją idealną wolę), ale bierze pod uwagę wolne decyzje swoich stworzeń - nawet te, które nie są zgodne z Jego wyborem (naprawcza wola).

2. Wszechmoc Boga nie oznacza, że Jego działania nie są niczym ograniczone. Są rzeczy, których Bóg nie czyni i nie może czynić z punktu widzenia Jego moralnego charakteru. Ta prawda ma istotne znaczenie dla zrozumienia Bożej opatrności w świecie. Boże opatrnościowe działania są zgodne z miłością Boga, więc nie są z góry ustalone ani narzucone. Działania Boga nie łamią wolnej woli człowieka. Tak więc Boża wszechmoc nie wyklucza wolnej woli stworzonych istot.

3. Boża opatrność obejmuje zarówno działania idealne, jak i naprawcze. Boże działania opatrnościowe nie zawsze są definiowane wyłącznie w kategoriach idealnej woli Boga opartej na Jego pragnieniach, ale czasami obejmują także aspekty naprawcze. Takie naprawcze działania odbiegają od tego, co Bóg wolałoby dla swoich stworzeń. Mimo to Bóg może zmienić sytuację niezgodną z Jego moralną wolą w coś, co służy realizacji Jego moralnych idealnych pragnień.

Zastosowanie: Czy wszystko, co dzieje się w naszym życiu, jest zgodne z wolą Boga? Uzasadnij swoją odpowiedź. Czego uczy nas o Bożej opatrności historia Józefa?

Część II: Komentarz

1. Władza Boga nad wszechświatem nie znaczy, że wszystkie życzenia Boga się spełniają.

Jednym z najważniejszych pytań diskutowanych w książce *Four Views on Divine Providence* (Cztery poglądy na Bożą opatrność) jest pytanie o to, czy Bóg zawsze dostaje „to, czego chce”. Konkretniej mówiąc, pytanie to stanowi wyzwanie polegające na tym, jak „pogodzić ludzką moralną odpowiedzialność z suwerenną władzą Boga nad czynami ludzi” (Dennis W. Jowers, red., *Four Views on Divine Providence*, Grand Rapids 2011, s. 10). Jeśli odpowiedź na to pytanie jest twierdząca (tak, Bóg zawsze dostaje to, czego chce), wówczas nikt nie jest w stanie uczynić nic, co odbiegałoby od pragnień Boga, a zatem wszystko, co się dzieje w świecie, jest zgodne z Jego pragnieniami, w tym także wszystkie przejawy zła. Jednak taki obraz jest przeciwny miłościwej dobroci Boga i moralnej wolności Jego stworzeń wyraźnie przedstawionym w *Piśmie Świętym* (zob. John Peckham, *Providence and God's Unfulfilled Desires*, „Philosophia Cristi”, t. 15, 2/2013, s. 234).

W wielu fragmentach *Pisma Świętego* czytamy o tym, jak ludzie, w tym nawet należący do ludu Bożego, postępują niezgodnie z pragnieniami Boga. W Ps 81,12-15 w kontekście Bożego wezwania Izraela do skruchy Pan stwierdza: „Lecz lud mój nie słucha głosu mego, a Izrael nie był mi uległy. Zostawiłem ich w zatwardziałości serca, by postępowali według zamysłów swoich. O, gdyby usłuchał mnie lud mój, o, gdyby Izrael chodził drogami moimi! Wnet poskromiłbym nieprzyjaciół ich i zwróciłbym rękę przeciwko ich wrogom”. Podobnie w Iz 66,4 Pan ze smutkiem podkreśla: „Gdy wołałem, nikt nie odpowiadał, gdy mówiłem, nikt nie słuchał, lecz czynili to, co jest złe w moich oczach, i wybrali to, czego Ja nie lubię”.

W Ez 18,23 Bóg podkreśla, że nie ma upodobania w śmierci bezbożnego. Pragnie raczej, by bezbożny się nawrócił i żył. W ewangeliach czytamy, że „faryzeusze i uczeni w Prawie odrzucili zamiary Boże względem siebie” (Łk 7,30 BKR). Podobnie Jezus lamentuje nad mieszkańcami Jerozolimy z powodu ich buntu przeciwko Jego pragnieniom: „Ileż to razy chciałem zgromadzić dzieci twoje, jak kokosz zgromadza pisklęta swoje pod skrzydła, a nie chcieliście” (Łk 13,34).

Ten biblijny obraz wskazuje, że Boże panowanie w świecie nie wyklucza niespełnionych Bożych pragnień w wyniku decyzji moralnie wolnych stworzeń. Jednak Bóg zachowuje panowanie, a „żaden [Jego] zamysł nie jest dla [Niego] niewykonalny” (Hi 42,2). Peckham sugeruje, że „Bóg nie zawsze dostaje to, czego chce (idealna wola), ale z pewnością zrealizuje swój nadrzędny dobroczynny opatrnościowy zamiar (efektywna wola)” (*Philosophia Christi*, t. 15, nr 2, s. 236). Konkretniej mówiąc, „Bóg dobrowolnie otworzył się na tymczasowy rozdzźwięk spowodowany przez zło. Jednak Bóg jest pewny, że Jego cel zostanie ostatecznie wypełniony ku największemu dobru wszechświata w wiecznej zgodnej więzi miłości” (tamże, s. 235).

2. Wszchemoc Boga nie oznacza, że Jego działania nie są niczym ograniczone.

Jako wszechmocny, Bóg może uczynić wszystko. Nie ma nic niemożliwego dla Niego (Rdz 18,14; Mk 14,36; Łk 18,27). Z punktu widzenia mocy i wolności Bóg może wszystko. Jednak z punktu widzenia natury Jego moralnego charakteru i Jego wolnych decyzji dotyczących istnienia i rzeczywistości stworzonego świata istnieją rzeczy, których Bóg uczynić nie chce i w tym sensie uczynić nie może. Z tego punktu widzenia *Pismo Święte* stwierdza, że Bóg nie może uczynić pewnych rzeczy. Na przykład, Bóg nie może kłamać (Tt 1,2; zob. także Hbr 6,18), nie może być kuszony do złego (Jk 1,13) i nie może zaprzeczyć samemu sobie (2 Tm 2,13).

To pojęcie Bożego moralnego charakteru jest ważne dla naszego zrozumienia Bożej opatrności czyli działań Boga w świecie. Choć Bóg ma moc i wolność uczynić wszystko w ramach swojej opatrności, Jego opatrnościowe działania są ograniczone moralną naturą Jego charakteru i decyzji. „Bóg nigdy nie łamie woli ani nie zniewala sumienia” swoich stworzeń (Ellen G. White, *Wielki bój*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 356). „Chrystus jest gotowy, aby uwolnić nas od grzechu, ale nie przymusza naszej woli. Jeśli przez uporczywe trwanie w grzechu wola skierowana jest całkowicie w stronę zła, jeśli nie chcemy być wolnymi i przyjąć Jego łaski, cóż więcej może uczynić Jezus? Zniszczyliśmy siebie przez zdecydowane odrzucenie Jego miłości” (taż, *Pokój, za którym tęsknisz*, wyd. 3, Warszawa 2011, s. 33). Ta zasada oznacza, że zgodnie ze swoim charakterem nacechowanym miłością Bóg w swojej wszechmocy nie łamie wolnej woli swoich stworzeń. Jego opatrnościowe działania nie łamią sumienia, co wyjaśnia, dlaczego z miłością odwołuje się on do naszego umysłu, byśmy wybrali życia a nie śmierć (Pwt 30,15-20) oraz byśmy nie zatwardzali naszego serca na Jego głos (Hbr 3,7-8). Choć Bóg pragnie zbawić wszystkich ludzi (Ez 33,11; 1 Tm 2,4-6, Tt 2,11; 2 P 3,9), *Biblia* nie uczy, że wszyscy będą zbawieni (zob. np. Mt 25,31-46; J 5,28-29).

Boże opatrnościowe działania są zgodne z miłością Boga. Z definicji więź miłości nie może być postanowiona z góry ani wymuszona, ale wymaga wolności wyboru. Jako źródło miłości (1 J 4,7-8) Bóg nie wymusza na nas miłości do Niego ani nie narzuca nam swojej miłości, ale wyraża ją w ten sposób, by wzbudzić w nas wzajemność (J 3,16; 1 J 4,19). Według 1 J 4,19 miłujemy Boga, „gdyż On nas przedtem umiłował”. Autentyczna miłość do Boga jest oparta na osobistym przekonaniu o Jego charakterze nacechowanym miłością i prawością. „Bóg pragnie jedynie służby z miłości, tak więc poddanie się Jego stworzeń musi wypływać z przeświadczenia o Jego sprawiedliwości i łaskawości” (Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 17).

3. Boża opatrność obejmuje zarówno działania idealne, jak i naprawcze.

Biorąc pod uwagę fakt, iż Boże panowanie nie wyklucza niespełnienia pragnień Boga, a Jego wszechmoc nie znaczy, że Jego opatrnościowe działania przemagają decyzje Jego stworzeń, należy definiować opatrność Boga nie tylko w kategoriach idealnych działań wynikających z idealnej woli i pragnień Boga. Zważywszy iż wiele sytuacji jest kształtowanych przez decyzje stworzeń niezgodne z moralną wolą Boga, niektóre opatrnościowe działania należy rozumieć bardziej jako działania naprawcze w tym sensie, iż Bóg zmienia sytuacje niezgodne z Jego moralną wolą w bardziej zgodne z Jego moralnymi i idealnymi pragnieniami.

Pojęcie naprawczych działań opatrnościowych Boga jest szczególnie dobrze zobrazowane w historii Józefa. On sam interpretował zawile ścieżki swojej bolesnej acz zdumiewającej życiowej podróży jako paradoksalnie ukształtowane zarówno przez ludzkie złe intencje i czyny oraz boską miłosierną opatrność. Pierwsze nie wykluczają drugiej, choć druga nie wyklucza pierwszych. W Rdz 50,20 czytamy słowa Józefa skierowane do jego braci: „Wy wprowadzicie knuliście zło przeciwko mnie, ale Bóg obrócił to w dobro, chcąc uczynić to, co się dziś dzieje: zachować przy życiu liczny lud”. Krótko mówiąc, Boża opatrność zmienia złą sytuację wynikającą z nieusprawiedliwionych złych intencji i działań ludzi w błogosławieństwo, jakiego nie byłibyśmy w stanie przewidzieć.

Ellen White posługuje się pojęciem udaremnienia ludzkich zamysłów przez Boga, by opisać Jego naprawczą opatrność: „Zawiść skłoniła braci Józefa do sprzedania go jako niewolnika. Mieli nadzieję, że nie dopuszczą, by stał się ważniejszy od nich. A gdy został zawieziony do Egiptu, łudzili się, że już nie będą nigdy martwić się jego snami, gdyż uniemożliwili na zawsze ich spełnienie. Jednak bieg wypadków przez nich zaplanowany został udaremniony przez Boga, a stało się właśnie to, czemu próbowali zapobiec” (Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 169).

Zastosowanie

Choć nie zawsze spełniamy pragnienia Boga wobec nas, On może zmienić nawet bardzo trudną sytuację w błogosławieństwo. Na tej podstawie odpowiedzcie na poniższe pytania i omówcie wasze odpowiedzi:

1. Co musi się zmienić w naszym życiu, abyśmy polegali na woli Boga w naszej duchowej wędrówce? Jak możemy się upewnić, że nasze dobrowolne wybory nie są sprzeczne z wolą Boga?

2. Nasze duchowe porażki nie wpływają na miłość Boga do nas. Jak ta wspianała prawda motywuje nas do głoszenia ewangelii?

3. Jak możemy w stosowny sposób wyjaśnić dzieciom, że nie wszystko na świecie dzieje się bezpośrednio zgodnie z wolą Boga?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.

www.adwent.pl

dział: Studium biblijne

- **Materiał do „Czasu misji”:**
<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00

Zoom: 856 5129 9515

Kod dostępu: Biblia